Dissabte, 4 setembre del 1937
Any III Núm. 584
Redacció i Administració: Ronda Universitat, núm. 25.
Imprenta: Tallers núm. 48.
Telefons: 14446-22122
BARCELONA
PREU: 15 CENTIMS

ULTIMA HORA

INFORMACIO • CRITICA • REPORTATGE

Avui, pàgina 4:
Art mexicà a València

"Rebi V. E. les meves felicitacions i transmeti la meva salutació al nostre valerós exèrcit", diu el President Companys a Pozas

Dilluns es reunirà el Govern de la Generalitat

Després que ha rebut diverses visites al despatx oficial de la Generalitat, l'Honorable President de Catalunya ha conversat aquest migdia breus moments amb els informadors i s'ha mostrat molt satisfet per les victòries obtingudes per l'Exèrcit de la República en l'ofensiva al front d'Aragó i principalment per l'ocupació de Belchite. Ha remarcat que és el principi de la lluita que ha de portar-nos a la victòria final.

El senyor Companys ha donat compte als repòrters dels telegrames que amb aquest motiu havia canviat amb el general Pozas, cap de l'Exèrcit de l'Est, redactats així:

«Tengo la satisfacción de comunicarle que tras dura lucha, nuestras fuerzas han ocupado importante plaza fortificada Belchite. — Pozas.»

El President ha contestat amb el següent comunicat:

«Reciba V. E. mis plácemes y transmita saludo a nuestro valeroso ejército.»

Ha afegit el President que també havia rebut un telegrama del comissari Moles, en el qual participa la presa de Belchite, telegrama que el senyor Companys ha contestat amb una efusiva salutació.

Un periodista ha preguntat al President si aquesta tarda es reunirà el Consell de la Generalitat, a la qual cosa ha respost el senyor Companys que com sigui que el conseller senyor Serra Pàmies no ha tornat de València, la reunió serà convocada per al dilluns, ja que el motiu principal de la reunió seria el problema dels proveiments.

Ha afegit que el mateix senyor Serra Pàmies li havia comunicat des de València que després de diverses gestions li havien promès resoldre en part els problemes que motivaren el seu viatge.

*

En acomiadar-se dels periodistes el President Companys ha continuat l'audiència, durant la qual ha rebut, entre altres, les visites de Benet Pavón; la del diputat Guinart, amb una comissió organitzadora dels actes de l'Onze de Setembre, i la del diputat Josep Folc i Folc.

EL TEMPS TREBALLA A FAVOR NOSTRE

Fóra injust deixar de consignar la satisfacció dels ciutadans davant la gesta del nostre Exèrcit Popular: ofensiva a l'Aragó i presa de Belchite, plaça important per al camí de Saragossa.

Però aquí no volem repicar campanes. De la mateixa manera que hem aturat els nervis en jornades adverses, avui ens contenim... i esperem. Això és: esperar. El temps treballa al nostre favor. Hi treballa des del mateix 19 de juliol del 1936, en què no teniem res, i ara tenim molt.

L'Espanya republicana, ara amb menys territori, té, per contra, molta més potencialitat. Potencialitat bèllica i potencialitat moral. I el seu crèdit, a l'estranger, s'aferma...

Avui tot el món clama davant la pirateria que els italians han implantat a la Mediterrània. França, que fou la inventora d'aquesta funesta no intervenció, ara s'adona que la derrota d'Espanya fóra la seva derrota. I reacciona...

Què demanem, nosaltres? Res que no sigui dins el més estricte dret internacional. Quina és, la pretensió dels altres? Prescindir del dret i emprar la força.

Bé. Els nostres soldats avui saben contestar a la força. L'opinió internacional, que està per damunt de les errades dels governants, sap que ens assisteix el dret. I aquest prevaldrà contra tot...

Repetim que el temps treballa al nostre favor. Com més disbarats facin els altres — i fa un any que no fan altra cosa — més bé es dreçarà la nostra posició honrada.

Honradesa. Heus aquí la clau, encara que, passatgerament, a vegades s'imposi el lladrocini. I el món ja sap qui són els lladres, i els governs, també. Fins ara no s'han atrevit a acusar-los a la llum del dia. Però no els tocarà altre remei que fer-ho. El lladre comença per rebentar pisos i acaba assaltant bancs. Aquesta és la trajectòria de Franco i els seus còmplices.

Tinguem confiança, amics. Tinguem confiança i treballem per la victòria. Aquesta s'obté després de jornades dures, plenes d'alts i baixos. Serenitat en totes les ocasions. La vista fixa en la meta final. Els accidents, si compten, han d'ésser per a fer-nos empènyer més. En la derrota i en la victòria... Les primeres ensenyen; la segona és definitiva. No ho oblidem.

Política de Catalunya enfora

LA POLICIA DE LA MEDITERRANIA

Tots els manuals d'història recorden al lector que una de les causes determinants de la implantació del poder romà a la Mediterrània, va ésser la necessitat de netejar la nostra mar dels pirates de tota mena, que dificultaven la lliure navegació i terroritzaven les poblacions costaneres. Aquestes poblacions, aquells navegants, cansats de les depredacions dels pirates, acceptaven de grat que Roma fés la policia de la Mediterrània.

El que no acostumen a dir els manuals d'història és que Roma, per tal de fer-se necessària, vagi suscitar ella mateixa la pirateria mediterrània. Amb tot, ¿qui dubtarà ara que el pensament polític romà és perfectament capaç de concebre aquesta fructuosa operació, és a dir, restaurar un règisme de pirateria a la nostra mar i demostrar als pobles mediterranis que, si no és l'Imperi Romà, no hi haurà ningú apte per a acabar de cop amb les amenaces i els danys dels pirates?

Sota una aparença un xic paradoxal, el que acabem de dir conté molta de la substància política de l'actual situació mediterrània.

És incontrovertible que una mar tan rica, tan recorreguda i tan habitada com la nostra, necessita absolutament una policia ben feta. Aquesta policia l'ha de fer algú. Tots hi hem d'ajudar, sens dubte: grecs i egipcis, turcs i catalans; però és evident que cal que aquesta policia de la Mediterrània tingui uns directors i uns responsables. Aquests *eren*, fins fa poc, Anglaterra i França.

Eren; ja no ho són. Tal és la constatació lamentable que Mussolini vol clavar als cervells dels nanis. És incontrovertible, repetim-ho, que la Mediterrània necessita una policia ben feta. ¿Tornaran a dirigir-la Anglaterra i França? Llavors la constatació que vol imposar Mussolini recularà en els esperits dels petits pobles mediterranis.

¿No seran ni França ni Anglaterra capaces de tornar a assumir la plena responsabilitat de la policia naval de la nostra mar? Llavors Mussolini podrà dir que l'única esperança de fer aquesta policia ben feta és la implantació de la policia imperial romana, com en els temps clàssics.

La Mediterrània necessita un bon policia. És imprescindible que hom pugui navegar-hi sense risc de pirateria, naval i aèria. L'armador neutral d'un vaixell mercant, enfonsat per un «submarí desconegut» veu que els seus béns no han estat protegits pel *policeman* naval britànic, i sospita, amb fonament, que si la casa armadora s'entengués amb Roma, aquells béns restarien més assegurats. I un altre armador mediterrani, que ha vist un dels seus vaixells bombardejat per un «avió desconegut», tendirà a creure que els vencedors de la cursa aèria Istres-Damasc-Le Bourget podran donar-li mes satisfacció que aquells que s'han deixat batre a la cursa i que, paral·lelament, deixen de dominar al cel, damunt de les aigües de la Mediterrània.

Però, em direu, ¿no podrien les petites nacions d'aquesta mar prendre la iniciativa d'organitzar-ne la policia a base de la S. de N.? ¿No podrien, així, eliminar el «pinxo» —perdoneu aquesta paraula poc diplomàtica— que fa el desfavor per poder després vendre el favor? Heus aci una iniciativa que els catalans aplaudiríem i que certes notícies creure que s'està preparant.

Nicolau M.ª RUBIÓ

El Labour Party defensarà el rearmament anglès

Londres, 4. — El periòdic «Daily Herald», òrgan del partit laborista, dóna compte de la manera següent de la resolució del Consell Nacional del Labour Party de defensar des d'ara el programa de rearmament d'Anglaterra:

«Les nacions —escriu— que tenen en el seu actiu els records de les agressions, les nacions que glorifiquen la guerra, s'armen tant com és possible. Mentre d'un aquesta pràctica amenaça sobre nosaltres, l'actitud d'oposició a l'augment de la força britànica no pot ac uri aquesta tràgica amenaça sobre nosaltres, l'actitud la sola doctrina que el Labour Party ha acceptat sempre.

En el cas que aquesta armaments fossin utilitzats per a unir-se amb nacions guerreres, aleshores nosaltres els laboristes ens hi oposaríem; però aquesta hipòtesi és poc versemblant. Es amb França i no amb Alemanya que el Govern nacional ha fet una aliança militar. La hipòtesi no es possible perquè tot esforç per a portar-nos al costat dels Estats feixistes seria immediatament trencat per la gran majoria del poble britànic.»

SERVEIS ANTIGAS

La resistència xinesa "obligarà el Japó a mobilitzar tots els seus recursos militars", han dit als cercles oficials de Toquio. I com que a la Xina saben allò que aquestes paraules amaguen, han començat immediatament els preparatius per a fer front a la guerra de gasos. Els estudiants xinesos de Londres també reben la necessària instrucció per a la defensa contra els gasos asfixiants. Aquesta cura és ràpid a fi que aquests estudiants vagin immediatament a llur país a fer de monitors de la població civil no iniciada. A la foto, una gentil xinesa rep la primera lliçó a l'Institut xinès, de Londres (K.)

CINISME!

"Xina ha adoptat una actitud provocadora", diu l'emperador del Japó

"El nostre exèrcit vol la pau a l'Extrem Orient"

Toquio, 4. — Aquest matí ha tingut lloc la solemne obertura de la Dieta. L'emperador anava vestit amb l'uniforme militar. Llegí el decret imperial, que declara especialment:

«El nostre major desig ha estat sempre establir la pau a l'Extrem Orient per la cooperació del nostre Imperi amb Xina. Lamentem profundament que Xina no hagi comprès els veritables mòbils, les veritables intencions del Japó i hagi adoptat una actitud provocadora que ha conduït a l'actual conflicte. Els nostres soldats mostren ara llur lealtat i llur valentia a pesar d'innombrables dificultats. I intenten recordar a Xina les lliçons del passat i establir fortament la pau a l'Extrem Orient. Esperem que els nostres súbdits faran tot el possible per a assolir aquestes finalitats.»

ELS JAPONESOS BOMBARDEGEN UNA ESTACIÓ RADIOFÒNICA AMERICANA

Toquio, 4. — Comentant el bombardeig dels avions japonesos de l'estació radiofònica de Xenjo, Xang-Hai, que és propietat en part dels americans, la premsa recorda que els avions començaren el bombardeig solament després de l'evacuació dels enginyers i després d'haver-se tret la bandera americana.

CONTRATORPEDINERS JAPONESOS BOMBARDEGEN AMOY

Toquio, 4. — Les autoritats del port militar de Mako (Formosa), anuncien que uns contratorpedi[illegible] entraren ahir a les 13 hores al port d'Amoy i bombardejaren les bateries xineses i els aeròdroms, i causaren danys considerables.

UN PLA QUINQUENNAL D'AVIACIÓ AL JAPÓ

Toquio, 4. — El govern prepara un pla quinquennal per a l'aviació civil, i preveu la creació de 50 aeròdroms i l'entrenament de 5.000 pilots. Les despeses s'elevaran a 250 milions, dels quals 100 se[illegible] laboratori aeronàutic.

GOVERN «AUTONOM» JAPONES A XAHAR

Toquio, 4. — L'agència Domei anuncia que avui s'instal·larà a Kalgan el govern autònom del sud de Xahar que es constitueix independentment de Nanquin. Diversos consellers japonesos ajudaran aquest govern a estendre principalment el seu poder al sud de Xahar, habitat per xinesos i al nord, habitat per mongols. La premsa fa remarcar que el nou govern consolidarà la defensa del Manxukuo contra la invasió dels exèrcits rojos del nord de Xansi.

«ESTAT D'ALERTA»

L'esquadra nord-americana de la Mediterrània

Washington, 4. — Els funcionaris del Departament d'Estat han d[illegible]rat que l'esquadra europea dels Estats Units està en «estat d'alerta» degut a les tensions que ha produït a la Mediterrània les contínues agressions contra els vaixells mercants per submarí [illegible] nalitat desconeguda.

Els vaixells am[illegible] de [illegible] mandre als ports francesos o altres ports neutrals, excepte en el cas que [illegible] per [illegible] fugiats

No circularan taxis ni autobusos a les ciutats

Es restringeix el servei d'autobusos de línia i no podran circular cotxes particulars

València, 4.—La «Gaceta» publica, entre altres, les següents disposicions:

Presidència: Disposant que els funcionaris de qualsevol Cos que prèvia la deguda justificació es desplacin d'aquesta ciutat per a assumptes particulars, no tindran dret, durant el temps de la seva absència, a percebre la indemnització de deu pessetes diàries creada per ordre circular d'aquest Departament.

— Una altra que dicta normes amb el fi de minvar, limitar i restringir l'ús i consum de gasolina. Unicament circularan cotxes oficials del President del Consell i ministres, sots-secretaris, president del Tribunal Supremo de Justícia, fiscal de la República, director general de Carrabiners i de Seguretat i caps d'unitats armades.

Cada departament ministerial fixarà amb criteri restrictiu el nombre de vehicles de servei que siguin indispensables, havent de portar aquesta autorització per a cada un d'ells que expedirà el titular del Departament o persona a favor de qui ell delegui.

Queda suprimit en absolut el servei de taxis i autobusos urbans a tot el territori lleial a la República.

Es reduirà al mínimum possible el servei d'autoòmnibus de línia. Els que s'autoritzin hauran d'anar proveïts de documents expedits per la sots-Secretaria de Transports en els quals consti la necessitat del servei a realitzar.

Queda suprimit l'ús de cotxes i automòbils de particulars. Unicament podran circular aquests últims mitjançant autorització que expediran les Direccions generals de proveïment i d'indústria per a cada servei que realitzi.

El vehicle automòbil que circuli no ajustant-se a les normes pre-citades, serà objecte de requisa per qualsevol agent de l'autoritat.

DEFENSA NACIONAL. — Convocant cursos per a mecànics muntadors d'aviació, mecànics militars d'aviació i mecànics llicenciats d'aviació.

Dictant normes perque, en compliment d'allò disposat en el decret publicat a la «Gaceta» d'ahir, s'efectui la mobilització i incorporació de la lleva del 1930.

COMUNICACIONS I OBRES PUBLIQUES. — Disposant que mentre persisteixi l'absència dels funcionaris als quals la rebel·lió feixista hagi agafat en terreny faciós, es concedeixi als seus cònjuges, fills i pares, segons els casos, el dret a percebre els haveres que els corresponen.

© Archivos Estatales, cultura.gob.es
ARCHIVOS ESTATALES

SANTANDER I L'EST, A LES TRINXERES DE MADRID

Madrid, 1. (Del nostre corresponsal). — Tota la nit s'han sentit els espetecs de les descàrregues de fuselleria i els trets de les metralladores. L'explosió cridanera dels morters eixordava també les línies de trinxeres. A la Cuesta de las Perdices, a la Universitària i a tots els sectors del Sud de la ciutat es creuaven els nostres focs i els dels feixistes. En certa manera, semblava un combat d'altres temps, quan l'emoció de la defensa de Madrid centrava totes les preocupacions.

Els nostres soldats tiren amb ganes. Hi ha ràbia en els gestos i en l'apretar de gallets i en les bombes que cauen amb estrèpit. Al llarg de les línies de trinxeres, els focs es generalitzen.

Els combatents de Madrid diuen després, quan la tempesta de trets ha emmudit:

—Es bo fer saber a aquests pillets que som ací com sempre.

Hi són, efectivament, com sempre, malgrat que ha arribat a la primera línia el comunicat de Santander. Comprenen perquè hem perdut la ciutat i com haurem de recuperar-la. Es interessant sentir-los dir:

—Al Nord no hi havia defenses. En ésser impossible una ajuda directa, i molt superiors els efectius dels invasors a l'heroisme dels nostres camarades de Santander i Bilbao, havien d'ésser vençuts com ho han estat.

I també:

—Voldríem fer arribar fins els soldats del Nord l'expressió de la nostra solidaritat; que sàpiguen que no hem dubtat un sol moment de llur valentia i que admirem llurs heroics esforços. Santander s'ha perdut perquè ells no podien contenir milers i milers d'italians a llocs que, per llur situació geogràfica, feien impossible de prestar suport directe des del Centre i l'Est d'Espanya.

Diu un altre combatent:

—I que sàpiguen també que Santander serà reconquistat per l'impuls d'altres fronts, per l'empenta dels fronts del Sud i Aragó. Tant val que avancem nosaltres com que es recobri el que s'ha perdut al Nord.

I, com a final d'aquestes paraules, diversos grups de combatents han decidit redactar unes cartes als germans del Nord, que tenen la intenció de publicar a la premsa diària; i, ensems, unes salutacions els soldats de l'Exèrcit de l'Est, que avança a Aragó i reconquista pobles dominats fins ara pels feixistes, pobles que no eren d'Espanya des del mateix 18 de juliol del 1936.

*

També criden llur adhesió al Nord i els combatents de l'Exèrcit de l'Est amb un altre llenguatge: amb el dels fusells i les maquines dels primers parapets. A les trinxeres enemigues reben el missatge de foc i contesten. A les finestres xapades del Clínic peten diverses metralladores.

Dintre de l'edifici són enterrats grups d'homes; són ací per a defensar la lluita contra els matelxos, espanyols subjugats per banderes i fuets estrangers.

Un evadit —un evadit que anit arribà a les nostres línies en minvar el foc per ambdues bandes—, ens parla de la vida terrible dintre d'aquests edificis. A totes les casernes de l'Espanya nazi les anomenen «cases de la mort». Els reclutes condemnats a alternar amb els moros —la guàrdia d'aquestes parets desfetes—, són homes condemnats a mort. Els que vigilen a les troneres batudes de les finestres és difícil que acabin els minuts terribles de la guàrdia.

—Hi ha estrangers en aquests llocs?

—Dintre dels edificis, gairebé mai, tret, naturalment, dels moros. Els italians i alemanys es neguen, pel que es veu, a morir al peu dels sacs terrers.

Des d'un parapet, a menys de vint metres de l'enemic, les bales explosives —els feixistes tiren gairebé sempre amb bales explosives—, es posen a la trinxera; però els nostres trets es claven a les fenedures i els homes condemnats a morir.

Els nostres canons s'han familiaritzat amb la paràbola que acaba a les finestres de les «cases de la mort».

—De la mort —m'ha dit el darrer evadit—, no sols pels vostres trets, sinó també pels oficials, gent molt seleccionada, que s'han compromès a matar tot el qui no compleixi al peu de la lletra llurs ordres.

El tòpic terrible, tòpic pel qual han mort tants germans de l'altre costat i han guanyat batalles els invasors, té un contrast d'entusiasme a les nostres trinxeres, on els defensors de Madrid escriuen cartes als soldats que han de retrocedir al Nord davant els tancs i els avions italians, i als soldats de l'Est, que camineu amb pas ferm.

DESPRES D'UNA JORNADA HEROICA

La bandera republicana oneja a BELCHITE!!!

1.500 cadàvers facciosos i 500 presoners

València, 3. — Ministeri de Defensa Nacional. Comunicat oficial de guerra:

EST. — L'activitat d'avui s'ha concentrat en tres sectors: Puebla de Alborton, Mediana i Belchite.

En el primer d'aquests sectors es reprengueren, a punta de dia, per la nostra part, accions locals sobre petits nuclis enemics que ocupaven posicions perjudicials per a nosaltres.

Es va aconseguir batre'ls i foragitar-los de les esmentades posicions i millorar les nostres línies.

Allí férem presoners un alferes i seixanta soldats; a més a més, ens férem càrrec de 27 evadits. Recollirim dos morters, tres fusells metralladora, cinquanta fusells i moltes granades de mà.

Al sector de Mediana continuà la pressió de l'enemic, sense que aquest arribés a desallotjar-nos de les posicions ocupades ahir, a pesar de la gran activitat de la seva artilleria i aviació. Sols hi hagué una lleugera infiltració enemiga pel flanc esquerre.

En el cercle de Belchite s'ha lluitat amb extraordinària activitat al llarg de tota la jornada.

A dos quarts de quatre de la tarda, després de continus i intensos combats, els facciosos que estaven assetjats en una part del Seminari iniciaren la sortida per un túnel, però no aconseguiren evadir-se tots, puix que quaranta caigueren presoners i a més recollirem catorze ferits.

Els restants pogueren unir-se als assetjats en altres edificis del poble.

La lluita en aquest lloc fou duríssima. La conquesta es realitzà casa per casa, després d'un assalt formidable que per tots els fronts realitzaren les tropes de la República. A força de valentia, les forces lleials aconseguiren anar ocupant diverses posicions i s'apoderaren de peces d'artilleria, morters i metralladores. A mesura que avançàvem pel casc de la població anaven calent a les nostres mans presoners i recolliem molts evadits que es decidien a passar-se al nostre camp.

Després d'una jornada veritablement heroica, al final de la tarda Belchite quedà totalment a poder nostre.

S'han recollit uns 1.500 cadàvers facciosos i els presoners classificats passen de mig miler.

L'assalt a Belchite constitueix un extraordinari èxit per la importància dels objectius, per la quantitat d'enemics que defensaven el poble i per la duresa amb què s'ha sostingut la lluita durant cinc dies.

EXERCIT DE L'AIRE

Des de la una de la matinada començaren a operar els nostres aparells als fronts aragonesos, bombardejant el poble de Torrecilla i la carretera i el ferrocarril que passen per l'esmentat poble.

Sobre la carretera que va de Mediana a l'Ermita de Saragossa la Vella es feren metrallaments a més a més del bombardeig.

Repetides vegades foren bombardejades la carretera de Belchite a Saragossa la Vella i que passa per Valmadrid; la de Saragossa a Alcanyiç en el tros comprès entre Mediana i La Laguna, les immediacions de Fuentes de Ebro i una columna de camions que avançava per la carretera general de Saragossa, i les immediacions de El Burgo de Ebro.

La serra Tajonera, definitivament al nostre poder

EXERCIT DE TERRA

CENTRE. — Un grup de forces enemigues que realitzaven una descoberta a les proximitats del riu Soria al front de Guadalajara, fou sorprès per les nostres forces i se'ls ocasionaren baixes.

A l'Espolon de Vaciamadrid hem ocupat la posició propera i el Nord-Oest del Vértice Coberteras.

NORD. — Els facciosos segueixen pressionant al front oriental d'Astúries, i s'han infiltrat per la costa i Sierra Plana, fins al meridià de Pendueles. Les nostres forces actuaren per tal de tallar aquest avanç enemic.

SUD. — Al front de Granada, els rebels, amb foc d'artilleria i morter, han atacat les nostres posicions de la Umbria. Davant de la resistència i els reforços propis han desistit de l'atac a fons.

L'artilleria enemiga, des de Venta Cebada, ha bombardejat les mines de Sepulturilla.

Al sector de Pozoblanco, la serra Tajonera fou disputadíssima durant la jornada anterior. Fou conquistada i perduda tres vegades, i a la fi quedà al nostre poder.

Avui ha repetit l'enemic la seva acció d'ahir, atacant en masa la dita serra. Les pèrdues sofertes per ell en aquestes operacions, són enormes.

SUD TAJO. — Activitat manifestada per foc de diferents armes sobre les nostres posicions de El Pardito i [illegible]

S'han presentat a les nostres files, procedents del camp feixista, dos evadits.

LLEVANT. — Les forces pròpies que actuaren sobre Azor, s'han retirat ordenadament a les seves posicions primitives.

En reconeixement realitzat per les nostres forces s'ha recollit material enemic.

Al sector de Barraeas, lleuger tiroteig de fusell i metralladora.

S'han presentat a les nostres files, dos soldats amb armament.

El ministre de Defensa Nacional felicita el cap i les forces de l'Exèrcit de l'Est

«Es la felicitació d'un governant espanyol a un general espanyol i per a un exèrcit totalment espanyol»

Indaleci Prieto ha dirigit al General Pozas, el següent telegrama:

«Ministro Defensa a General Jefe del Ejército del Este. — Con la toma de Belchite se corona hoy una interesantísima fase de la ofensiva emprendida en Aragón por el Ejército de la República. Durante siete días he podido yo contemplar de cerca el valor ardoroso y el entusiasmo magnífico con que las tropas dirigidas por V. E. atacaban los objetivos que les habían sido señalados; y del mismo modo que en las operaciones realizadas anteriormente en Madrid, he comprobado de modo personal que disponemos ya de un Ejército capaz para las más difíciles y arriesgadas maniobras.

Avaro por temperamento de los elogios, lo prodigo hoy sin tasa al Ejército a las órdenes de V. E. Mi felicitación alcanza al mando, a los órganos asesores de éste y a las tropas; abarca, en suma, a toda esa masa popular que, empuñando bravamente las armas y guiada por nobilísimos anhelos, ha escrito en tierra aragonesa páginas de heroísmo.

Esta felicitación es la de un gobernante español a un general español y para un ejército totalmente español. Y el gobernante se congratula de que la victoria lograda no le obligue a rendir gratitud a ningún poder extranjero, como acaba de hacerlo, en forma de repulsivo vasallaje, el caudillo faccioso aliado a potencias extranjeras. También V. E. se congratulará de no compartir los parabienes con generales advenedizos. Nuestras glorias o nuestras desventuras son y serán españolas por entero. Salúdale»

ESPORTS

Per fi, el Comitè pro Esport Català explica qui han estat els desertors

Dijous va tenir lloc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular l'anunciada reunió del Comitè Català pro Esport Popular. Hi assistiren representacions de trenta entitats locals.

En el curs d'aquesta reunió fou aprovat íntegrament l'ampli informe que es presentà referent a la participació a la II Olimpíada Obrera d'Anvers i a les Festes de l'Esport Treballista de l'Exposició Internacional de París.

S'acordà condemnar i fer públics els noms dels que, formant part del grup català, desertaren de l'expedició a la seva tornada de París, ja que les indiscrecions registrades feien ja inútil mantenir per més temps el silenci que s'havia observat esperant els acords de la reunió present, per no frustrar les gestions que s'estaven fent i que havien permès d'obtenir resultats pràctics satisfactoris.

Els esmentats desertors, segons l'informe que al seu degut dia es trameté a la Policia junt amb la documentació de tots ells, són: Narcís Amigó Bonet, Josep Griñán Gómez, Alfred Sanmiguel Arriba, Joan Salaric Vilaró, tots els quals, després del 19 de juliol, s'havien desplaçat per dues vegades a l'estranger en anteriors ocasions; Lluís Pratmarsó Parera, que en el mes de març darrer fou autoritzat per la Conselleria de Defensa a desplaçar-se a l'estranger formant part d'un equip universitari de hockey que patrocinava la Universitat, desplaçament que no es portà a terme; Evarist Vilà Almirall, un germà del qual efectua sovint viatges a l'estranger; Josep Pons Sans i Carles Bonacasa Aliaga.

Després de l'informe que féu el Secretariat de totes les tasques i línies seguides des del 19 de juliol, el qual posà en evidència els mòbils de la campanya desfermada en contra del CCEP, s'aprovà la posició adoptada i les rèpliques formulades per tal de contrarestar l'esmentada campanya difamatòria.

S'acordà la celebració durant el pròxim mes d'octubre d'un Congrés i invitar representacions estrangeres, entre elles les de la ISOS i la IRS per propugnar la unitat del moviment esportiu obrer sota les consignes de l'Esport Popular.

S'acordà pronunciar-se a favor de la unitat del poble antifeixista i particularment de les masses laboriosos, com a factor decisiu per a guanyar aviat la guerra, i redactar un manifest públic en aquest sentit.

S'acordà, per majoria de vots, designar el company Francesc Pérez Fort, per a formar part, en representació del CCEP, del Comitè Executiu del Comissariat d'Educació Física i Esporta, per a cobrir una baixa que s'havia produït.

També s'acordà prestar la màxima col·laboració als plans de la preparació pre-militar de la joventut, en allò que es refereix a la part d'educació física i esports, que d'acord amb les recents disposicions del Govern de la República s'ha de portar a terme.

Les normes per a la formalització del Certificat de Treball

La Secció de Certificat de Treball de la Conselleria de Treball del Govern de la Generalitat de Catalunya, havent observat que per part d'alguns Ajuntaments, Sindicats i Associacions Professionals, així com també diverses empreses comercials, industrials i particulars, deixen incomplertes en part les disposicions del Diari Oficial de la Generalitat del 9 del 14 de juliol passat, en el qual es regula les normes de formalització del Certificat de Treball, en particular de les ordres 9 de juliol, articles primer, segon i tercer i la del 14 del mateix mes, articles tercer, quart i cinquè, es prevé als interessats que en deixar incomplerts dits requisits, els seran aplicades les sancions que per incompliment d'aquestes disposicions esmenta l'article quart de l'esmentada Ordre del 9 de juliol.

Les disposicions esmentades, aparegudes en el moment oportú al «Diari Oficial» de la Generalitat, diuen textualment:

Ordre del 9 de juliol.

Article primer. Tots els ciutadans que en ingressar al servei militar abandonin llur treball, tenen obligació de lliurar el Certificat de Treball estés a llur nom, al Comitè de Control o empresa de la casa on treballi.

Article segon. El Comitè de Control o empreses lliuraran a les Oficines corresponents de Certificats de Treball, els dos exemplars del Certificat pertanyents als obrers que fa referència l'article primer.

Article tercer. El que es preceptua a l'apartat anterior haurà de portar-se a compliment dins el termini de 72 hores.

Ordre del 14 de juliol.

Article tercer. Els Ajuntaments forans donaran compte mensualment a aquest Departament en relació triplicada de les altes i baixes, moviment del titular del Certificat de Treball i llur caducitat per a la seguda rectificació.

Article quart. Els Centres d'ensenyament procediran de la mateixa forma que indica l'article tercer.

Article cinquè. De la mateixa manera procediran els Sindicats, Associacions i comerços particulars.

Aquesta Conselleria espera dels responsables de les Entitats que s'apressin al compliment d'allò que està disposat en evitació dels perjudicis que podrien sobrevenir-los.

Lacomba no ha desertat

València, 4. — L'atleta valencià Josep Lacomba que recentment participà com a integrant de l'equip espanyol a l'Olimpíada Popular, ens ha dirigit una carta en la qual expressa la seva estranyesa per haver vist aparèixer el seu nom en una llista publicada en alguns diaris barcelonins d'esportistes que, aprofitant el viatge oficial en el qual ell anava representant l'Espanya esportiva, han preferit quedar-se en terra estrangera abans que retornar a llur país.

L'interessat ha vingut personalment a aclarir la veritat de la seva situació i això és la prova més efectiva que Josep Lacomba es troba novament al seu país. Sollicita dels diaris barcelonins que, com és de justícia, aclareixin l'error.

ASSEMBLEA DE LA FEDERACIO CATALANA DE NATACIO AMATEUR

Demà, diumenge, a les onze del matí, a l'estatge del C. E. Mediterrani, carrer Comtes de Barcelona, número 6, primer, es celebrarà l'assemblea general extraordinària. L'ordre del dia és el següent:

Lectura i aprovació de l'Acta anterior. Aprovació de l'estat de comptes. Lectura de la Memòria. Discussió de proposicions presentades. Elecció de President i Clubs que hauran de formar el nou Consell Directiu.

Per la importància de l'assemblea cal instar l'assistència de tots els clubs afiliats en la representació d'uns delegats degudament autoritzats.

FRONTO NOVETATS

Aquesta nit, a un quart d'onze:
A PALA:
NARRU II-JAUREGUI
contra
SALAMANCA-PEREA
Demà, tarda, a dos quarts de 5:
A PALA:
GALLARTA III-UNAMUNO
contra
QUINTANA-CAMPOS
Nit, a un quart d'onze:
A PALA:
ZARRAGA-AGUIRRE
contra
IZAGUIRRE I-VILLARO
Detalls per cartells.

FRONTO IXIKI-ALAI

Aquesta nit, a les deu:
LUMI-AURELI
contra
MATILDE-TONI
Demà, tarda, a les quatre:
MATILDE-ANGELITA
contra
LUMI-LOLILLA
Nit, a les deu:
NATI-MARY
contra
ALEGRIA-VASQUITA
Detalls per cartells.

CLINICA GALLEGO - VIES URINARIES
Consulta, 11 a 1, 4'30 a 8. F. 10 a 1
Carrer Nou de la Rambla, 18. PELL SANG VENERI PROSTATA. MATRIU IMPOTENCIA DIATERMIA Director: Dr. Riu Feris

CONCURS

PREFECTURA CENTRAL DE TRANSPORTS DEL MINISTERI DE FINANCES I ECONOMIA

Es convoquen sense limitació places de conductors de vehicles mecànics dependents d'aquesta Direcció i amb els mateixos sous i emoluments que gaudeix el carrabiner, més el plus extraordinari de set pessetes per dia quan surtin de la seva residència habitual; places a les quals poden aspirar tots els ciutadans de la zona lleial que posseeixin carnet de conductor i tinguin més de 18 anys d'edat.

Els aspirants presentaran les seves sollicituds, acompanyades de la partida de naixement i aval polític o sindical d'adhesió al règim, a les oficines de l'expressada Dependència, situades a la Gran Via Durruti, 39, de València, durant les hores de 9 del matí a 1'30 de la tarda i de les 15'30 a les 20, qualsevol dia feiner.

L'entrada de vinsos a Catalunya i la taxa fixada pel Govern de la República

Per Ordre de la Presidència del Consell de ministres de la República, de data 29 d'agost proppassat, han estat establertes les cotitzacions màximes de productes i subproductes agrícoles, entre els quals figuren els que correntment es destinen a l'alimentació del bestiar i d'altres susceptibles d'ésser-hi destinats. Pel que es refereix a llur entrada a Catalunya, el Departament d'Agricultura de la Generalitat està disposat a exercir amb tota energia el control adient per tal de comprovar el compliment estricte dels preus que, per als productes esmentats, acaba de fixar el Govern de la República.

A aquest efecte, per la Delegació de Forniments Agrícoles d'aquest Departament han estat ja circulades les oportunes instruccions a l'interventor de Llotja i als delegats comarcals de Forniments, per tal que no s'autoritzi l'entrada de cap expedició de pinsos provinent de la resta del territori lleial que no hagi estat adquirida als preus legals al·ludits i perquè siguin requisades les que infringeixin aquesta disposició.

A propòsit d'això, la Conselleria d'Agricultura recorda que continuen en plena vigència les normes contingudes en l'Ordre per ella dictada en data 9 de juny d'enguany (Diari Oficial del dia 10 següent), mitjançant la qual, i establint una coordinació amb allò que sobre la mateixa matèria havia disposat el Ministeri d'Agricultura de la República, es disposava que totes les expedicions de productes o subproductes agrícoles destinats o susceptibles d'ésser destinats a pinsos i que procedents de les altres regions de la Península entrin a Catalunya, han d'ésser prèviament autoritzades per la Delegació de Forniments Agrícoles del Departament d'Agricultura de la Generalitat.

LA CIUTAT MARXA

S. R. I. — La Comissió Femenina d'Ajut als Ferits i Combatents que tan bon acolliment ha tingut i tantes simpaties ha desvetllat, prega a totes les companyes sense distinció de Partit ni Sindical, que aportí llur col·laboració a aquesta tasca tan simpàtica com eficient ja sigui amb la confecció de robes per als ferits o bé qualsevol altra activitat útil per a la causa. Totes les companyes que hi vulguin col·laborar poden passar pel Secretariat Femení d'Ajut als Ferits i Combatents, Passeig Pi i Margall, 36, segon.

F. E. T. E. (SECCIO DE MESTRES NACIONALS (U. G. T.). — Assemblea general per al propvinent dilluns, a les 4 de la tarda, al «Casal del Mestre», plaça Ferrer i Guàrdia, núm. 4.

«SEGELL PRO INFANCIA». — Aquesta Institució ens comunica que les seves Oficines han estat traslladades a l'Avinguda 14 d'abril, 401, edifici de la Direcció General d'Assistència Social.

ASSOCIACIO DE DETALLISTES D'OUS, AVIRAM I CAÇA DE BARCELONA (U. G. T.). — Es convoca tots els detallistes, socis i no socis, que posseeixin fitxa de l'Empresa Distribuïdora d'Ous, a la reunió general que tindrà lloc a l'estatge social, Almogàvers, 53 i 55, demà diumenge, dia 5, a les 11 del matí per tal de donar-los compte dels treballs portats a cap per la Junta Directiva relatius al proveïment d'Ous.

CONFERENCIA. — Demà diumenge, a les deu, al «Casteli de l'Oreneta», carrer Montevideo, 1, (Pedralbes) el professor Capo parlarà sobre: «El Tifus, les seves causes i el seu tractament trofoteràpic».

Ajut Català

Convoca les seves delegades a la reunió ordinària que tindrà lloc avui, dissabte, dia 4 de l'actual, a les set de la tarda, al seu domicili central, Rambla de Catalunya, 26.

Mussolini presenciarà les maniobres militars del Reich

Berlin, 4. — De font oficiosa alemanya es declara que Mussolini, durant la seva pròxima visita a Alemanya assistirà a les maniobres de l'exèrcit del Reich.

També s'anuncia que anirà a Berlin. Taumateix es té la impressió que no està encara ultimat el programa de la visita.

COMENTARIS ITALIANS A LA VISITA DEL DUCE A ALEMANYA

Roma, 4. — Un comunicat oficial italià anuncia que Mussolini visitarà Hitler la segona quinzena de setembre. Segons el comunicat alemany, reproduït a Itàlia, els dos caps d'Estat s'entrevistaran com a «caps de dos moviments ideològics paral·lels.» Es remarca, malgrat tot, que és el comunicat alemany que pren la iniciativa de subratllar aquest aspecte de l'entrevista; Itàlia, al contrari, presenta la visita com a conseqüència lògica de l'entrevista celebrada anteriorment a Venècia entre Hitler i Mussolini. Des del punt de vista italià, l'esdeveniment té la mateixa importància que sota el punt de vista alemany, però és més diplomàtic que ideològic.

Joaquim Vilà cap dels serveis de Premsa de la Generalitat

Suprimida la Comissaria General de Premsa, s'ha tornat a possessionar dels serveis de Premsa de la Generalitat de Catalunya, Joaquim Vilà i Blsa.

Tenint en compte que l'amic Vilà havia tingut al seu càrrec aquests serveis anteriorment, no dubtem que tindran l'eficàcia que cal esperar de la seva reconeguda competència periodística.

JUSTICIA!

Ha mort l'assassí de Cases Sala

València, 4.—En entrar les nostres tropes en un dels pobles darrerament conquistats al sector de l'Est, en les recents operacions, trobaren el cadàver del comandant de l'extingida Guàrdia Civil, Manuel Andrés. El dit comandant es suicidà en arribar les forces de la República.

Havia estat enviat pel Govern legítim a reprimir la sublevació en alguns indrets de Llevant. Sortí de València amb un centenar de guardies i alguns milicians; els acompanyava també el diputat per Castelló, Cases Sala.

A Puebla de Valverde, els civils traïren els defensors de la República i assassinaren nombrosos milicians i l'esmentat diputat.

AVIS
ULTIMA HORA
INFORMACIO • CRITICA • REPORTATGE
Té en exclusiva els darrers retrats fets (les millors produccions fotogràfiques realitzades, obra de l'artista Màrius de Bucovich) de l'Honorable senyor Francesc Macià i Llussà, i el de l'Honorable senyor Lluís Companys i Jover, primer i segon Presidents, respectivament, de la Generalitat de Catalunya.
Per a encàrrecs, adreceu-vos a les Oficines de
ULTIMA HORA
Ronda Universitat, Núm. 25
Telèfon Número 22122

© Archivos Estatales, cultura.gob.es
ARCHIVOS ESTATALES

L'enemic té les seves forces de xoc destroçades

J. E. R. E. C.

Secretariat Femení de les Joventuts

Dijous passat, a la tarda, va tenir lloc l'Assemblea general de les Joventuts femenines d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Es va veure molt concorreguda i es prengueren acords d'interès.

Es procedí a l'elecció del Comitè Executiu del Secretariat General de les Joventuts, el qual va quedar constituït de manera següent:

Secretària d'Organització i Treball, Montserrat Martínez (Casal Catalanista de la Ramblà de Catalunya); Vice-secretària, Pilar Caralins (Casal d'Esquerra Estat Català, districte primer); Secretària de Propaganda i Premsa, Victòria Teodoro Farré (Casal d'Esquerra Francesc Macià, districte quart); Vice-secretaria primera, Maria Puig Riba (Casal d'Esquerra Francesc Macià, districte primer); Vice-secretària segona, Concepció Vidal de Vallès (Casal d'Esquerra Francesc Macià, districte primer); Relacions i Ajut, Encarnació Mofal (Ateneu Pi i Margall, Barceloneta); Vice-secretària, Mercè Anguera (Casal d'Esquerra, districte primer); Relacions Sindicals, Magda Nolla (Casal d'Esquerra, districte cinquè); Vice-secretària, Magda Birlà (Casal d'Esquerra, districte primer); Relacions Comarcals, Encarnació Perelló (Casal d'Esquerra Estat Català, districte segon); Finances, Esperança Rodríguez (Casal «La Llar», districte primer); Cultura, Dolors Rei (Casal d'Esquerra del Poblet, districte desè).

Dimarts vinent, les companyes elegides prendran possessió de llurs càrrecs i aquest Secretariat ha quedat domiciliat al Secretariat general del Partit (Tres Llits, 3, pral.).

Secretariat de Propaganda i Premsa

Hom fa avinent a tots els Secretaris de grups de Joventuts que passin per aquest Secretariat per tal de recollir uns distintius de les Joventuts en commemoració de l'11 de setembre.

Els grups comarcals poden fer llur petició per escrit i els seran tramesos.

*

Tots els Casals i grups de Joventuts que vulguin organitzar actes commemoratius de l'11 de setembre, són pregats de trametre llur petició com més aviat millor, per tal de conèixer el nombre de participants.

Els grups de Joventuts que tinguin interès per a assistir a la diada de l'11 de setembre, a Barcelona, són pregats de assabentar-ho a aquest Secretariat per tal que puguin ésser atesos en llur estada a ciutat.

Bosc Gimpera, a Girona

Girona, 4. (Per telèfon. Del nostre corresponsal.)

Aquest matí ha arribat a la nostra ciutat el conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya, senyor Fere Bosc Gimpera, acompanyat de la seva esposa i del seu secretari particular Guifré Bosc.

El conseller ha visitat detingudament la presó local i ha assistit a la seva de possessió del nou administrador, Enric Bisbal.

L'acte s'ha vist molt concorregut. Entre els assistents hem pogut anotar la presència del Director General dels Serveis Correccionals, Rafael Tasis i Marca; secretari general dels esmentats serveis, Imbert; diputat Bellver; Comissari de la Generalitat de Catalunya, Jordi Frigola; Comissari d'Ordre Públic, Amades Oliva i Presidents de l'Audiència i Tribunal Popular.

Uns guàrdies d'assalt cacen un porc senglar

Girona, 4. (Del nostre corresponsal. Per telèfon.) — Ahir, a la tarda, uns guàrdies d'Assalt destacats en aquesta ciutat, sortiren a la caça del porc senglar i aconseguí cazar un exemplar magnífic.

Els esmentats guàrdies, amb un gest que els honora, regalaren aquest magnífic exemplar a la casa d'Assistència de Girona, davant l'alegria de la gent menuda allí assistida.

TRASLLAT DE LES OFICINES DELS SERVEIS D'ASSISTÈNCIA SOCIAL

Amb motiu de la nova estructuració dels Serveis d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya, i per tal que les Oficines de la Direcció General d'aquests serveis puguin organitzar-se de manera que siguin eficientment ateses les comeses respectives, les esmentades oficines fins ara instal·lades al carrer del Consell de Cent, 365, d'aquesta ciutat, es traslladaran a l'immoble de l'Avinguda del 14 d'abril, 401, per tota la setmana vinent.

Per raó d'aquest traslat durant l'esmentada setmana restaran suspeses les visites.

"La iniciativa ha passat a ésser nostra", diu el Comissari de l'Exèrcit del Centre

Madrid, 4. — Aquest matí ha començat la reunió de comissaris polítics responsables de premsa dels diaris de brigada.

La reunió s'ha celebrat al saló d'espectacles del Cercle de Belles Arts.

L'acte inaugural l'ha presidit el general Miaja.

Oberta la sessió dirigí la paraula als reunits el comissari Pretel, qui explicà l'objecte de la reunió dient que amb ella es tracta d'orientar la tasca del periodista.

A continuació parlà el general Miaja que remarcà quina ha d'ésser la veritable missió dels diaris de brigada i especialment la de capacitar el combatent allunyant tota actuació política, que no ha de tolerar-se.

Fou molt ovacionat.

El general Miaja abandonà el saló i ocupà la presidència Pretel, qui, aprofitant la presència del comissari del Centre, Anton, l'ha invitat a fer us de la paraula.

Anton ha remarcat l'oportunitat amb què s'havia convocat aquesta reunió en aquests moments de tranquil·litat per al sector del centre.

Féu un balanç dels tretze mesos de lluita que han transcorregut, balanç que no ha de fer-se sobre el mapa solament, perquè així ens portaria a confusions errònies, sinó també a base de diversos factors posats de manifest en el transcurs d'aquesta guerra. I així es veu com l'enemic al començament de la lluita, comptava amb un exèrcit a base de forces de xoc disciplinades i combatives; i immediatament comptà amb abundantíssim material de guerra i tècnics i quadres de comandament als quals s'uniren unitats senceres facilitades pels països feixistes. I actualment l'enemic té les seves forces de xoc destroçades, les seves reserves estan esgotades i per això necessita utilitzar unitats estrangeres en grans masses.

Per altra part, la iniciativa que era exclusivament seva ha passat a ésser nostra.

Al principi nosaltres no teníem fusells; i les armes accessòries ens arribaren molt més tard. I com a forces combatives només disposàvem de guerrillers que queien davant de les allaus d'homes i de material. Ara tenim, encara que una mica imperfecte, un exèrcit disciplinat que sap perquè lluita i s'encara valentament amb l'enemic. I disposem de moltes unitats de xoc que saben entrar en lluita oberta amb l'enemic. I tenim reserves.

Els cinc primers mesos foren de retrocés; després vàrem aprendre a estancar-nos; i a l'actualitat ataquem amb eficàcia i hem aconseguit fer-ho a diversos fronts alhora. Però tot això no ens permet lliurar-nos a una confiança excessiva.

El desenrotllament de la lluita permet fer la pregunta: Qui guanyarà? La victòria ha d'ésser nostra. Comptem amb ajuts valuosos com la de la U. R. S. S. i solidaritat del proletariat internacional, que es mobilitza certament més a poc a poc del que voldríem, però amb eficàcia. Guanyarem pel nostre propi esforç.

Els periòdics de brigada han de desenvolpar una importantíssima missió preparant les noves reserves i contribuint a la capacitació d'oficials.

Cada línia d'aquests periòdics ha d'ésser un ensenyament per als soldats. I el comissari, que abans tenia la consigna d'«El primer a avançar i el darrer a recular», ha de tenir ara la consigna d'«ésser el primer educador del nostre exèrcit per a preparar la victòria».

ES PROBABLE QUE ELS ESTATS UNITS NO ESTIGUIN REPRESENTATS AL CONGRES NAZI DE NUREMBERG

Washington, 4. — Als cercles ben informats de Washington es creu saber que Dood, ambaixador dels Estats Units a Berlín, actualment de vacances als Estats Units, ha declarat a Cordell Hull que desaprovava la intenció de Gilbert, encarregat dels Estats Units a Berlín d'assistir al Congrés de Nuremberg.

El Departament d'Estat no ha fet cap comentari sobre aquest propòsit.

Ja són vigents els nous impostos municipals sobre cafès i cases de menjar

L'Administració d'Arbitris, Drets i Taxes recorda a les Col·lectivitzacions, Socialitzacions i Industrials que tinguin a llur càrrec bars, cafès, orxateries, tavernes, i a tots aquells establiments que despatxin begudes, gelats i consumacions en taulell, o bé servits en taula, així com a les restants cases o llocs on se serveixin menjars que estan en vigor des del primer del mes corrent, els nous impostos que amb caràcter transitori i extraordinari s'han d'aplicar a les esmentades consumacions o nota de servei a les cases de menjars, i per aquest motiu s'hauran de proveir obligatòriament dels tiquets que els siguin necessaris, segons el volum del despatx en els respectius establiments.

Els tiquets relacionats es facilitaran mitjançant llur pagament en talonaris de cent o dos-cents, quantitat mínima que hauran d'adquirir a l'Administració d'Arbitris, Drets i Taxes, (Passeig de la Indústria, 9 i 11), davant de Belles Arts, o bé en les Zones d'Inquilinat, situades a la Ronda de Tàrrida del Mármol, número 28, plaça de Valentí Almirall, carrer de Mozart, núm. 24; Diputació, 307; Creu Coberta, 104; Plaça del Poeta Zorrilla (Sarrià), els dies feiners, de les 9 a les 13.

Qualsevol infracció que s'observi, així com també la manca de pagament dels nous arbitris, serà castigada amb les sancions que fixen les Ordenances respectives.

LA PESCA SALADA, GEL, VINAGRE I MOST, TAMBÉ PAGARAN LA TAXA MUNICIPAL

En enumerar, en edicions anteriors, les tarifes dels nous arbitris creats per l'Ajuntament de Barcelona, degut a les circumstàncies especials determinades per la guerra, s'ometé consignar que s'han fixat així mateix uns petits arbitris sobre la pesca salada i seca, gel, vinagre i most.

S'ha mort un fill d'Eduard Antònia

Avui, víctima d'una llarga i cruel malaltia, ha mort un fill del nostre company Eduard Antònia.

En aquests moments de profund dolor per a ell l'acompanyem al seu dolor.

L'enterrament tindrà lloc demà, a dos quarts d'onze del matí, i sortirà el fúnebre seguici de la casa mortuòria, Encarnació, 490 (Gràcia).

NO HA DE SOSTREURE'S EL PROBLEMA ESPANYOL DE GINEBRA

POLITICA diu:

«Inminente la reunió de Ginebra va a ser convocada una conferencia de potencias mediterráneas a la cual està invitada Italia. Una vez más se trata de substraer la cuestión fundamental al dictamen de la Sociedad de Naciones. La misión que la representación española lleve a Ginebra no puede sufrir alteraciones, sin embargo, por mucho que la intriga quiera desviar en estos días la trayectoria de nuestras reclamaciones.»

La policia practica un escorcoll a la Central de Tramvies

Ahir a la nit, la Policia, complint ordres superiors, va practicar un escorcoll a la Central de Tramvies, situada a la Ronda de Sant Pau.

Com a resultat d'aquestes diligències, els agents de l'autoritat van procedir a l'ocupació de dos automòbils, un de marca «Buick» i un altre de marca «Packar».

També van ésser ocupades per la policia les següents armes i municions:

1 pistola metralladora; 2 pistoles Malincher; 1 pistola «Llama»; 1 pistola F. N.; 1 pistola P. B.; 2 pistoles «Parabellum»; 46 fusells «Mauser»; 1 metralladora «Hotkins»; 2 bombes de mà; 3 pintes per a metralladora; 25 equips de correfjama; 4 paquets de municions per a pistola; 1 fusell metralladora; 1 «Remington» automàtic.

JOSEP SAURET AL CLUB CUBA

Dijous passat tingué lloc al saló d'actes del Club Cubà J. A. Mella l'anunciada conferència sobre el tema «Amèrica, terres de llibertat», a càrrec del nostre estimat amic Josep Sauret Garcia, secretari del director general de Sanitat.

Féu història dels primers moviments revolucionaris i de la implantació de les primeres dictadures. Atacà l'imperialisme i el capitalisme estrangers, que cerquen les altes esferes dels governs.

S'estengué en consideracions sobre la conveniència d'unificar els esforços de la massa de la classe mitja i dels obrers de la ciutat i els camperols, els veritables amants de la llibertat, per a foragitar el «nazisme» i el «feixisme», que a l'Amèrica porta altres noms però que pretén i actua amb idèntics mitjans que recorden els temps negres de la inquisició. Però Amèrica, digué, té l'avantatge sobre la vella Europa que els seus homes intel·ligents, l'estudiant, l'obrer i el camperol, conscients de llur obligació sabran torbar el punt de cohesió, i sense els prejudicis de l'europeu, aconseguirà portar als seus països, joves en la història del món, la llum de la nova vida, més humana i més justa.

Ataca l'emigració dels països que sols van a Amèrica per a obtenir un benefici material. Recorda la guerra del Chaco, originada per fins purament comercials, fora de tot rendiment dels països en lluita.

Fa un parangó entre el sentiment del poble ibèric i l'aixecament unànime contra l'invasor estranger i les lluites a Amèrica per la llibertat i la independència, i fineix agraint com a català i com a fill d'Iberia els esforços i l'ajut que els americans tenen per a la causa espanyola.

FRANCO EXPUSLA NOU SUBDITS FRANCESOS

París, 4. — Nou súbdits francesos, fins i tot el vice-cònsol d'aquesta nació a San Sebastian, han estat expulsats per ordre del «Govern de Burgos», del territori rebel.

DIVERSOS

A les Rambles ha estat detingut Robert Pérez Núñez, el qual portava un revòlver sense el corresponent permís. S'ha dictat contra ell ordre de presó i processament.

*

En un escorcoll portat a cap al domicili de Josep Mallado, del barri de Can Tunis, s'han trobat 8.160 pessetes en plata. Aquesta quantitat ha estat lliurada al delegat d'Hisenda i el seu posseïdor ha passat a disposició del Jutjat.

*

En un bosc del Parc Municipal del Tibidabo s'ha declarat un incendi que ha estat ràpidament sufocat pels bombers, sense que ocorreguessin sin desgràcies personals. Com que en pocs dies és ja la tercera vegada que es produeixen fets com aquest, hom creu que són provocats intencionadament, per la qual cosa la policia fa les corresponents gestions per tal de posar-ho en clar.

*

En passar un tren procedent de Manresa pel terme d'Harmonia del Palomar, uns desconeguts han apedregat el dit convoi i ha resultat amb ferides les passatgeres Assumció Peñalver i Carme Puga, les quals han estat assistides al dispensari de l'estació a l'arribada del tren.

La Guàrdia Nacional ha donat una batuda per aquells voltants a la recerca dels autors d'aquest fet salvatge sense aconseguir trobar-los.

*

La policia ha pogut detenir els menors d'edat Josep Agustí Bañon i Baltasar Nicols Morote, els quals tenien amagades en una cova unes bicicletes que havien sostret de diversos establiments.

També els han estat ocupades 211 pessetes producte de la venda d'altres màquines igualment sostretes.

Després de prestar declaració al Jutjat, els dos detinguts han passat al Tribunal de Menors.

*

A l'Avinguda Icària, mentre estava venent els seus productes Josep Sànchez Molina, li han sostret la cartera on portava unes 600 ptes.

Creu que els autors són unes dones que s'ajuntaren al voltant d'ell i que aprofitaren l'oportunitat per a agafar-li el diner.

*

La Delegació d'Hisenda ha passat al Jutjat uns expedients perquè en vista del seu resultat s'instrueixi el corresponent sumari.

Un d'ells fa referència al contraban de Loteria, amb motiu del processament de l'expendedora de bitllets Maria Illa, en el qual estava complicada una entitat bancària d'aquesta ciutat. L'altre expedient és per contraban de farina, el qual es descobrí fa uns mesos i del qual és autor Jaume Oliver.

*

S'han ocupat a la casa de Josep Arengudo, de l'Avinguda Prat de la Riba, quatre sacs de café, de 60 quilos cada un, que el dit individu tenia emmagatzemats.

El gènere ha estat decomissat. No s'ha pogut detenir Arengudo per trobar-se absent de Barcelona.

Han començat les negociacions entre França i Anglaterra per acabar amb la pirateria a la Mediterrània

El generalíssim i el ministre de la Guerra britànics visitaran el general Gamelin, a París

Londres, 4. — Continua essent objecte de comentaris per part de la premsa anglesa i, sobretot, als cercles diplomàtics, l'enèrgica decisió adoptada pel Govern anglès arran de les contínues agressions que es registren a la Mediterrània.

S'han cursat ja les ordres per a la posta en execució de la mesura principal i l'aplicació de la qual incumbeix a Anglaterra, que és: persecució i enfonsament de tot submarí agressor.

De totes maneres, la segona decisió no és menys important, per bé que sigui d'efectes més ràpids, ja que exigeix unes negociacions, les quals segurament acabaran amb èxit. Ens referim a la decisió d'unir els esforços entre França i Anglaterra per tal d'acabar amb la pirateria que deshonra la Mediterrània.

Aquestes negociacions segurament que han començat ja, però no d'una manera oficial. Hi ha signes indubtables que els canvis d'impressions entre Londres i París continuen.

Altres factors, sobre el valor i intenció dels quals manquen detalls, no són menys significatius. Per exemple, la visita del general Gamelin a Londres. En anunciar-se la seva marxa a Londres no s'ocultà que pensava entrevistar-se amb rellevants personalitats de l'Estat Major general anglès. També es deixava entreveure que s'entrevistaria amb diverses personalitats governamentals angleses.

Per altra banda, en els cercles diplomàtics i militars londrencs s'anuncia que aniran a París, per tal de tornar al general Gamelin la visita que ha fet a Londres, Sir Cyril Berwerell, cap de l'Estat Major imperial, i el senyor Hore Belisha, ministre de la Guerra.

La importància de l'actitud que ha donat origen a les negociacions de què parlem no ha passat per alt a Berlín i Roma. Es més: sembla que el programa de la visita de Mussolini a Alemanya ha estat últimat tenint en compte aquesta situació.

La premsa berlinesa d'avui posa de relleu a grans titulars i amb la fraseologia habitual als periòdics alemanys sota les ordres de Goebbels, la importància de la visita del Duce a Alemanya.

Son dos els punts sobre els quals els comentaristes semblen obeir una consigna: la visita de Mussolini a Berlín i la presència de Mussolini a les grans maniobres de l'exèrcit alemany.

Sobre aquests dos punts els comentaristes recolzen llurs comentaris prenyats d'amenaces, i sobre ells els cercles diplomàtics pensen especular en un factor que pot ésser decisiu a la història d'aquests temps: el propòsit de la Conferència dels Estats Mediterranis

Demà s'hauran de concentrar

Tots els oficials i soldats procedents del Nord que es trobin a Catalunya

Aquest migdia el Gabinet de Premsa d'Ordre Públic ha facilitat la nota següent:

«Ha estat ordenat per la Superioritat que tots els oficials, classes i soldats, procedents dels fronts del Nord, que es trobin actualment a Catalunya, es presentin a la Caserna Carles Marx.

Els que per tot el dia de demà, diumenge, no ho haguessin fet, seran detinguts i els seran aplicades les sancions que els corresponguin.

ELS SERVEIS DE TAXIS A BARCELONA

El «Diari Oficial» publica la següent ordre del Departament d'Economia:

«La conveniència d'establir prudents reserves de gasolina i la necessitat de poder disposar del major nombre de vehicles de tracció mecànica per a fer front a serveis preferents de guerra, obliguen a regular degudament el de taxis per tal d'aconseguir, amb la mínima extorsió d'interessos possible, la finalitat perseguida;

Atès, per altra part, que el transport de passatgers per a l'interior de la ciutat de Barcelona pot efectuar-se per altres mitjans que el de taxi, mantenint sempre, però, un servei permanent d'aquesta classe per als casos de veritable urgència;

Previ l'estudi corresponent i a proposta de la Direcció General del Transport,

He resolt:

Primer. — A partir de la publicació de la present Ordre al «Diari Oficial» de la Generalitat de Catalunya, solament prestaran servei de taxi dintre la ciutat de Barcelona cent cinquanta cotxes, des de les vuit hores del matí a les vuit hores del vespre (servei diürn), i cinquanta cotxes, de les vuit hores del vespre a les vuit hores del matí següent (servei nocturn).

Segon. — Per al servei nocturn, considerat d'urgència, l'interessat haurà de telefonar als números que oportunament s'indicaran, i respondrà, juntament amb el conductor del vehicle, de la necessitat urgent d'haver d'efectuar el servei de referència, amb l'advertiment que si per algun dels agents de la Direcció General del Transport és comprovada qualsevol falsedat en la utilització de l'esmentat servei d'urgència, el conductor i el passatger seran objecte de les sancions que escaigui.

Tercer. — Queda facultat el Director General del Transport per tal d'implantar, seguint les normes precedents, l'organització del servei de taxis que calgui a la resta de les ciutats catalanes.

Barcelona, 3 de setembre del 1937. — El Conseller d'Economia, Joan Comorera.»

NOU ANYS DE PRESO PER HAVER MORT EL RESPONSABLE DEL TALLER ON TREBALLABA

Davant el Tribunal Popular número 2, s'ha vist aquest matí la causa instruïda contra Benet Bernal Rojo, acusat d'haver donat mort al responsable d'un taller de fusteria del carrer dels Jocs Florals, anomenat Vicenç Oliver, per qüestions econòmiques.

El processat ha manifestat que va desafiat per l'interfecte i que en sortir al carrer per a defensar-se, amb el pollidor que portava a la mà, sense saber com, li donà uns cops que li ocasionaren la mort.

La prova testifical li fou favorable. El jurat es retirà a deliberar a un quart de dues de la tarda.

El veredicte ha estat de culpabilitat, apreciant una atenuant i la sala ha condemnat el del banquet a la pena de nou anys i un dia de presó i deu mil pessetes d'indemnització.

IRUJO HA TORNAT DE L'ESTRANGER

València, 4. — Ha tornat del seu viatge a l'estranger el ministre de Justícia, senyor Irujo. Aquest mateix matí s'ha reintegrat al seu despatx oficial.

Els diumenges del Treball Voluntari

Demà diumenge, els afiliats a l'Oficina del Treball Voluntari de la Conselleria de Treball de la Generalitat de Catalunya, compresos entre els números del 2.500 al 3.500, hauran de presentar-se per a sortir cap al lloc on s'efectuïn obres de fortificació i de defensa.

L'hora de presentar-se serà a dos quarts de set del matí, davant de la Conselleria de Treball (Via Durruti, 16).

AGA KHAN *president del proper Consell de la S. de N.?*

Londres, 4. — El redactor diplomàtic del «Daily Herald» anuncia que el president del pròxim Consell de la Societat de Nacions serà probablement Aga Khan, a la candidatura del qual prestaran suport un cert nombre de països, entre ells Anglaterra.

Els tripulants del vaixell soviètic "Blagoev" arriben a Atenes

Atenes, 4. — La tripulació del vaixell mercant soviètic «Blagoev», torpedinat a la Mediterrània, arribà ahir a Atenes, acompanyada de l'encarregat d'Afers de la URSS. Es dirigiren immediatament a la Legació, on romandran fins que siguin repatriats. La tripulació està composta de 35 homes i tres dones i en llurs rostres es reflecteix la més extrema fatiga. Anaven descalços i portaven uns vestits que els proporcionaren els camperols.

ARMES, MUNICIONS, BOMBES I MATERIAL EXPLOSIU EN UNA CASA ABANDONADA

Uns agents de policia portaren a cap un escorcoll en una casa del carrer de Caponeta, la qual, segons sembla, estava abandonada, on es trobaren una gran quantitat de material per a la fabricació d'explosius, i abundava el sofre, que estava en barrils, pólvora, potassa, unes bombes incendiàries ja fabricades, cartutxos de màuser buits en espera d'ésser carregats, i unes proclames de la Lliga Catalana de les darreres eleccions.

També hi havia algunes armes. Totes les coses trobades han estat lliurades al Jutjat.

SON LLIURADES A L'ESTAT 500.000 PESSETES QUE FOREN DEL "COJO DE MALAGA"

Ha retornat de Puigcerdà el jutge especial senyor Fernández Ros, el qual instrui en la dita població diverses diligències.

Féu lliurament al President de l'Audiència de valors de l'Estat, la quantia dels quals ascendeix a més de mig milió de pessetes, que s'havien trobat al local de la Telefònica de Puigcerdà i que, prèvia la publicació dels edictes corresponents, en vista que no s'ha presentat cap reclamació, es reintegren a l'Estat. Aquests valors obraven en poder del conseller de Comunicacions d'aquella població, Martín el Cojo de Málaga.

També ha fet lliurament el senyor Fernández Ros d'11.733 pessetes, procedents d'una expropiació ilegal.

Els facciosos han retirat del front de Santander, per traslladar-les a Aragó, les forces mores i italianes, aviació i material de guerra

Gijon, 4 (De l'enviat especial de Febus). — Durant la nit passada l'enemic volà una contramina al Cementiri Vell d'Oviedo, que destruí els seus propis parapets i els causà molts ferits. Alguns trossos arribaren a les nostres trinxeres i produïren un ferit.

Al sector de Biedes s'entaulà un duel d'artilleria, sense conseqüències per a nosaltres.

Un canoneig lleial prop de les posicions rebels produí danys a l'enemic.

Al front oriental es nota inactivitat enemiga, demostració d'haver-se aconseguit frenar la seva ofensiva. En algunes accions isolades prop de la costa els rebels perderen algun terreny davant els nostres enèrgics contraatacs.

S'ha comprovat que els facciosos tragueren del dit front totes les unitats mores i italianes, la majoria de la seva aviació i material de guerra per a enviar-lo a Aragó. Les brigades actuen amb soldats andalusos i navarresos. L'aviació lleial actuà sobre elles, bombardejà llurs posicions i metrallà amb vols rasants llurs guarnicions a les quals causà grans baixes.

Arribaren a Gijon 320 presos del Penal del Dueso, que pogueren ésser evacuats abans de la caiguda de Santander.

"Lluitarem junts per assegurar la independència d'Espanya"

Madrid, 4. — El comissari general de l'Exèrcit del Centre, camarada Anton, ha dirigit la següent carta al camarada Herbert Filt, capità de la Vuitena Brigada:

«Estimat camarada: He llegit a la Premsa la notícia d'haver estat executat el teu germà pels bandits hitlerians de l'Alemanya bruna a causa de les seves activitats antifeixistes. Molt afectat per aquest assassinat, t'expresso el meu més sentit condol.

El teu germà ha acomplert a Alemanya amb el seu deure d'antifeixista sincer i conscient. Era un dels més valents i millors herois del poble alemany que lluita. Aquest nou crim, que a tots ens emociona profundament i que ve a sumar-se a la llarga llista d'víctimes del vostre poble heroic, multiplica el nostre odi i ens dóna noves energies per a continuar lluitant fins a abatre el feixisme sangonent.

No hem pogut evitar que el teu germà fos assassinat; però així com vosaltres, heroics combatents de les brigades internacionals, ens ajudeu en la lluita contra la invasió italogermànica feixista a la nostra pàtria, així també tot el poble espanyol és al vostre costat en la vostra lluita per a alliberar la vostra Alemanya del règim de terror i de crim en què està submergida.

Lluitem i lluitarem plegats per tal d'assegurar la independència de la nostra estimada Espanya i per a evitar els assassinats que amenacen als valents antifeixistes Remte, Stann, Diessel, Herman i els altres camarades els quals es troben encara a les celles de mort del feixisme hitlerià.

Tu ets enrolat des dels primers dies a les nostres brigades internacionals; i a molts combats has ofert la teva vida per la causa dela llibertat. Continua com fins ara sense defallir, estimat camarada Filt. Herois com tu, fills de la classe obrera alemanya, són a les files del nostre exèrcit republicà i ens són indispensables per tal d'assegurar la nostra victòria damunt el feixisme criminal.

En aquestes hores difícils i dolorosos per a tu, no ens limitem a associar-nos al teu dolor. Davant teu, davant tots els teus camarades, danvant al teu poble antifeixista us assegurem continuar la nostra lluita fins a la victòria i venjarem l'assassinat del teu germà i de tots els antifeixistes que han sofert la seva dissortada sort.

Salut i coratge, estimat Filt. Et saluda amb el vostre crit de combat i alliberació «Rot Front». Anton.

«Tenia absoluta seguretat en el nostre triomf», diu el general Miaja

Madrid, 4. — El general Miaja ha rebut a primeres hores de la matinada els periodistes i els ha dit que havia rebut el següent telegrama del comandant Lister, cap de l'Onzena Divisió; i del comissari polític de la mateixa unitat:

«En moment històric en què nostres gloriós exèrcit avança front Aragó, contrarestant així la brutal escomesa de l'invasor al Nord, envio salutació afectuosa en nom tots els combatents Onzena Divisió, que han posat aquest combat la mateixa ardidesa i entusiasme que demostraren front Madrid i que vós sabéreu inculcar-nos.»

Com a contestació, el general Miaja ha enviat el següent despatx:

«Rebut vostre telegrama en el qual em comuniqueu vostre gloriós avanç en terres Aragó, que m'emociona francament. Tenia absoluta seguretat en nostre triomf i espero que pensant en nostra pàtria vexada per elements reaccionaris, envalda per exèrcits estrangers, seguiu endavant i conquisteu nous llies de glòria. Fins al nostre triomf definitiu. Rebin les forces de vostra Divisió i vosaltres una abraçada del vostre general, Miaja.»

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

ARCHIVOS ESTATALES

ULTIMA HORA
INFORMACIÓ · CRÍTICA · REPORTATGE

REPORTATGES · INFORMACIONS · ARTICLES...

Art popular mexicà a València

UNA ENAMORADA DELS INFANTS

Maria Montserrat Borrat és l'animadora d'aquesta alegre i simpàtica Setmana de l'Espectacle de l'Infant. Jove, coneix profundament els menuts. Sap allò que volen i allò que no volen. La seva carrera de mestressa li ha donat aquest total coneixement de les necessitats dels infants.

Totes les activitats d'aquesta noia exemplar van encaminades a complaure i a educar el nen, fins ara gen abandonat i negligit a casa nostra.

Els exàmens de la seva carrera els féu a Madrid. Es llicencià en Filosofia a la Ciutat Universitària, escenari avui de la guerra sagnant. D'aleshores ençà totes les seves energies i els seus coneixements pedagògics els ha posats al servei dels infants d'una manera àmplia i decidida.

Porta realitzades una pila de coses en aquest sentit educatiu. La seva illusió fóra que els nostres menuts tinguessin un teatre, un teatre on les obres fossin escrites exclusivament pensant en ells, cenyides sempre per un fons noblement educatiu i catalanesc. Ara ha creat una revista infantil catalana de tipus únic aci: «Estel», de propera aparició.

Sobre la taula del seu despatx de la Plaça de Catalunya hem pogut veure alguns originals de la revista, dibuixos de Lola Anglada, Mora (l'autor del magnífic cartell anunciador de la publicació), D'Ivori i d'altres signatures.

Amb motiu de l'aparició d'aquesta revista infantil, Montserrat Borrat ha organitzat aquesta sèrie de festivals. Durant el seu transcurs hi han intervingut l'Esbart Català de Dansaires, l'actriu Marta Grau, les dansarines Emilia Garcia i Emilia Artigues, la Banda Municipal de Barcelona i altres importants col·laboradors. No manquen tampoc en aquesta setmana infantil els clowns, pallassos, ventrílocs i les imprescindibles representacions de titelles.

Els infants assistents als festivals gratuïts, no cal gairebé aclarir-ho, poden visitar també el Jardí Zoològic, l'Aquàrium i els Museus de Ciències Naturals. Col·labora en l'organització d'aquests actes el Departament de Governació i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya.

Montserrat Borrat té, però, altres projectes importants relacionats amb els infants de Catalunya: la creació d'una gran editorial per a criatures i l'actuació d'un teatre infantil. Pensa també dignificar artisticament i donar sovint representacions de titelles.

Això i moltes coses més farà i pensa fer aquesta gran enamorada dels infants, creadora de la revista «Estel», la qual nosaltres desitgem que brilli molt de temps en el cel de Catalunya. El que cal, però, és que aquestes energies particulars no es perdin en el buit i trobin un amable i acollidor ressò en allò que anomenem «les altes esferes oficials».

M. S.

Mentre els diplomàtics estiuegen...

Avions i submarins, desconeguts o italians, bombardegen i enfonsen vaixells mercants

L'almirall M.Degoüy, gran prestigi, autoritat reconeguda per tot el món per la seva competència en els assumptes marítims, publica un article a «La Tribune des Nations», que titula «¿Quina és la situació a la Mediterrània Occidental?»

«Els diplomàtics europeus —diu— cansats dels seus inútils esforços per a conciliar les tesis dels dos grups de potències —Alemanya i Itàlia per un costat, França i Anglaterra per l'altre— s'han pres uns dies de descans, descans que, a més, justifica, és clar, la temperatura.

Però si els conductors de pobles es prenen vacances, els «incidents» no estan en vaga, sobretot en aquesta Mediterrània Occidental que amb tanta freqüència fou teatre des les potències armades entre els pobles del migdia d'Europa; lluites en les quals es mesclaren, al final del segle XVII, els holandesos i els anglesos, i en els quals avui sembla que es volen barrejar els alemanys.

Es, és clar, un simptoma digne de tenirse en compte el fet de l'activitat de la flota alemanya —especialment en l'any en curs— a la qual el Govern hitlerià ha confiat la missió de defensar els seus interessos, les seves pretensions a la Mediterrània, i potser també a l'estret de Gibraltar, a la «Mànega andalusa» i a les Balears; flota molt seriosa per la seva composició, ja que la integren el cuirassat de 7.000 tones «Admiral Scheer»; el creuer protegit «Leipzig», de 6.000 tones, i una flotilla important de contratorpediners i submarins.

Un altre simptoma que també mereix tenir-se en compte en aquests moments és que la flota italiana hagi desenvolupat tots els seus recursos en les maniobres de Sicília.

A Itàlia es parla de la mobilització de més de 60 unitats, quatre cuirassats de 25.000 tones, 19 creuers de 7.000 a 10.000; una vintena de creuers lleugers, i 10 torpediners i contratorpediners. I, a més, es parla també de cent submarins, la qual cosa sorprèn una mica.

No semblava que les mesures adoptades per Mussolini per a pesar sobre el Govern espanyol, s'apagués en un grup de navilis tan important com aquest, format per les forces italianes i alemanyes.

Però sens dubte s'ha pensat que col·locades aquestes forces a la bella rada fortificada de la Maddalena, al Nord-Oest de la Sardenya i dominant l'estret de Sant Bonifaci, les unitats italianes es troben bastant prop de les Balears per a intervenir oportunament en tota circumstància seriosa.

En tot cas, les forces aèries són allí, sempre a la mà, per a intervenir.

Aquest defecte imeix el que s'imposa a l'observació que el paper en les operacions que es realitzen sobre Espanya i sobre les algües espanyoles el porten a cap els avions particularment.

El 13 d'agost, per exemple, quatre avions dels anomenats «nacionalistes» llançaren 25 bombes sobre un navili danès que navegava en algües pròximes a Barcelona i l'enfonsaren.

Aquest vaixell, han dit els telegrames, portava un observador francès, personatge oficial que miraculosament ha pogut estar salvat per les tripulacions d'uns vaixells de pesca, al mateix temps que uns homes que anaven a bord.

El mateix dia, bastant lluny de Barcelona, a 20 milles al Nordde Bizerta, és a dir, en algües de Tunis, fou torpedinat el cargo francès «Paramé», per un submari italià, diuen uns, de nacionalitat desconeguda altres; submarí que tan aviat que llançà el seu projectil se submergí sense que fos possible reconèixer-lo.

Heus ací Bizerta, Tunis mateix, i tots els ports de l'antiga Regència, plens de rumors... Què vol dir això? ¿I com és que les potències poden permetre que es produeixin —tan lluny de les algües espanyoles— aquests incidents?»

Després l'articulista parla d'altres activitats de les forces feixistes al sòl espanyol, mentre els diplomàtics estiuegen i acaba dient que mentre això ocorre i sense solucionar-se el problema espanyol, sorgeixen en aquest trist estiu del 1937 a l'Extrem Orient dificultats greus. Dit clarament, es trenquen les hostilitats.

Els soldats del Govern dictatorial persegueixen i maltracten els camperols, els indis, i ofeguen en sang tota protesta, tota rebellió contra l'opressió dels terratinents, de l'església i de l'imperialisme estranger. Guadalaye Posadas, un dels més famosos gravadors de les darreries del segle passat, mort el 1914, ha sabut expressar tota la tragèdia d'aquestes lluites, que/havien de portar, però, la victòria final del poble

Al centre mateix de València, allà on es reuneix i passa tota la població, al cor de la ciutat, a la plaça Emilio Castelar, s'alça un gratacels — a l'alçària de les nostres coses, però —. De banda a banda de la façana, un gran cartell: «Ateneu Popular Valencià, patrocinat pel Ministeri d'Instrucció Pública.»

Les parets encara estan per decorar, manquen els vidres a les finestres i les rajoles al sòl, però això no ha impedit que l'Ateneu comencés la seva feina.

I ha estat una inauguració de treball que demostra l'envergadura de l'obra que ha d'acomplir. Ha estat, per dir-no així, una entrada de cavall sicilià.

*

A l'enorme sala d'actes de l'A.P.V. s'ha celebrat durant un parell de setmanes l'Exposició d'Art popular mexicà. D'aquesta exposició bé cal parlar-ne. No ja per agraïment, que seria ben minse, si es limités a això, davant del magnífic esforç del poble mexicà per a ajudar-nos.

Encara que l'exposició es celebrés en temps normal, sense l'amenaça de les alarmes, sense el front a 150 quilòmetres, sense tot aquest engranatge monstruós de tragèdia i de grotesc que ens ha portat la guerra, n'hauríem de parlar.

Perquè de l'exposició i d'allò que hem vist, no sols a les parets de la sala, sinó entre el públic que desfilava per davant de les obres d'art, se'n poden treure belles lliçons, experiències profitoses, sobretot per a nosaltres i per als artistes catalans, que tan despectivament semblen girats d'esquena al poble.

*

D'art popular mexicà, es titula l'exposició. I ho és Art Popular, fet per artistes sortits del poble, moltes vegades producte espontani de les masses, altres recollit directament al camp entre els pagesos indis o a les ciutats, entre les multituds d'obrers, de mestissos.

Art per al poble, també, al servei dels obrers, dels camperols, provocat per la lluita contra la tirania política i pel combat permanent contra l'opressió econòmica i la dominació imperialista.

L'exposició, magnificament organitzada pels Amics de Mèxic, per l'A.P.V., pel Ministeri d'Instrucció Pública i per altres entitats culturals, ens presenta una llarga sèrie de mostres de l'art popular mexicà, des de Santa Ana, a començaments del segon quart del segle passat, fins ara mateix.

Retalls de diaris, cartells, auques, caricatures al boix i al linòleum, manifestos il·lustrats, octavilles, reproduccions manuals... Tots els procediments de les arts plàstiques han estat emprats pels artistes mexicans quan es posaren al servei del poble.

*

Aquesta mateixa aportació de la tècnica artística — que tant ha progressat i que tantes conquestes ha assolit justament a Mèxic — és reveladora, almenys, d'una cosa que els nostres artistes han oblidat, mumificats en els seus procediments «pompiers» o expressionistes de l'art de saló. Aquesta lliçó és la següent: que mentre els països on l'art ha quedat reduït a un objecte de luxe, on els artistes són servidors — a vegades més mal pagats que un lacai de calça curta — dels «senyors» que compren i malpaguen, la tècnica i l'expressió i el valor conjunt de la producció artística queda migrat, no progressa, segueix el camí obert per un mestre, que al seu temps va ésser, ell, renovador, als països on és el poble el qui empra l'art per als seus fins, per la defensa dels seus interessos — que són, a la vegada, els interessos del mateix art — on l'Estat popular ha posat al servei dels artistes tots els mitjans i no els ha fixat altre límit en la seva activitat que el de la submissió a l'interès popular, sense ni tan sols obligar-los a agraïr l'ajut amb governamentalisme estret, en aquests països, la tècnica ha progressat, han sorgit noves formes d'expressió i el valor conjunt de la producció artística ha augmentat.

Aquesta lliçó, per ella sola, justificaria la l'exposició i el fet de parlar-ne. Però hi ha més encàra.

*

Des dels primers obstacles que es vel·leí obligat a vèncer el poble mexicà, aleshores mateix que conquistà la seva independència política, en temps de Santa Ana, passant per les sublevacions espontànies i tràgiques dels indis esclavitzats pels terratinents, per les lluites contra la voracitat penetració ianqui, per la guerra contra Maximilià i els imperialistes francesos, per la primera obra de reforma de l'indi Iturbide per la dictadura de Porfirio Díaz i per les revolucions de Madero, fins a les lluites entre els cabdills revolucionaris, Obregon, Calles, Càrdenas. I la defensa de l'Estat contra l'absorcionisme de l'Església i de les companyies estrangeres. Tota la història de Mèxic, la història autèntica, des del racionament dels preus i dels pressupostos de la burocràcia, fins a les figures estimades de Pancho Villa, de Zapata, dels guerrillers fugaços de la Revolució. Tot això passa per davant del públic explicat d'una manera planera, concreta, detallada en cartells adients. I el públic—obrers, soldats, estudiants d'uniforme, menestrals — comprèn i sent i assimila el significat de les obres exposades i s'hi entusiasma, hi riu i s'hi indigna.

Els dibuixos anònims d'«El Bonete», de «La Vanguardia», ja esgrogueits pel temps, els boixos i els linòleums dels cartells de la LEAR, del diari «Contra-Atapa», dels diaris murals «Martillo», editats pel ministeri de Belles Arts, les figures famoses dels artistes, célebres a tot el món: Diego Rivera, David Alfaro Siqueiros, J. C. Orozco, Marion Greenwood, Roberto Reyes, O'Higgins, i les seves obres murals, reproduïdes en milers de revistes i diaris, unes col·lectives i altres individuals, que en els darrers quinze anys han enriquit els edificis públics, les escoles i els estatges sindicals i de les comunitats agrícoles a tot el país. Tot això és revisat, comentat, aplaudit per una multitud de molts milers de persones, que han desfilat pel gratacels de la Plaça de Castelar.

*

Una darrera remarca, encara. Cartells manifestos, octavilles, premsa, quasi tot, a més de les indispensables il·lustracions, tenen encara un nou atractiu: la poesia, obra de poetes o obra popular o obra folklòrica. Vegeu aquests versos, reproduïts per Lombardo Toledano, en un manifest de la central sindical que ell dirigeix i que va recollir de boca dels negres de les plantacions de la costa de l'Atlàntic:

¡Ah, negro veracruzano,
ya no es hora de cantar!
Ve a sepultar tu guitarra
en lo profundo del mar.
Si el amo quiere maracas,
suénaselas de verdad:
que vaya a ver cómo truena
cuando arde el cañaveral.

Quina diferència, tot això, de la sòrdida literatura política de casa nostra, dels tristos papers que es reparteixen entre les nostres masses que, en lloc de vibrar i cridar i entusiasmar i emocionar — que per a això són els dibuixos i els versos — deixen quasi indiferent, insensible als esdevenments com la lectura d'una esquella d'un ilustre desconegut. I el mateix de la nostra premsa i dels nostres cartells. A tot el que s'ha arribat darrerament ha estat a un «bluff» fals i lamentablement imitatiu.

¿Per què els nostres poetes, els nostres pintors, gravadors i caricaturistes continuen girats d'esquena al poble. ¿Es que sense abocar-se plenament, tot ell, al gran corrent de les masses, no s'atreveixen a considerar-se artistes de veritat?

En tot cas, la multitud, la gentalla que fa els prestigis i les glòries, li resta indiferent.

L'exposició anirà ara a Madrid a rebre el bateig del foc i després a Barcelona. Que sapiguem aprovar la lliçó que ens portarà!

J. FELIX

València, setembre del 1937.

50 ANYS D'ESPERANTO

Avui dissabte, a dos quarts de vuit del vespre, tindrà lloc un dels actes que amb motiu dels «50 anys d'Esperanto» es vénen donant al Casal de la Cultura.

L'acte d'avui va a càrrec de Francesc Miró que parlarà de «L'Esperanto i la unió de la classe obrera» i de Fermí Dalmau, professor i membre de la L. K., el qual dissertarà sobre «Patriotisme natural, patriotisme polític i Esperanto».

L'acte, com tots els ja celebrats amb motiu d'aquesta commemoració, promet veure's concorregut.

Reproducció fotogràfica del cartell que la Direcció General d'Agricultura de la Generalitat acaba d'editar propugnant la concentració dels sobrants de blat de la collita d'enguany als Sindicats Agrícoles perquè puguí ésser atès el proveïment general de Catalunya

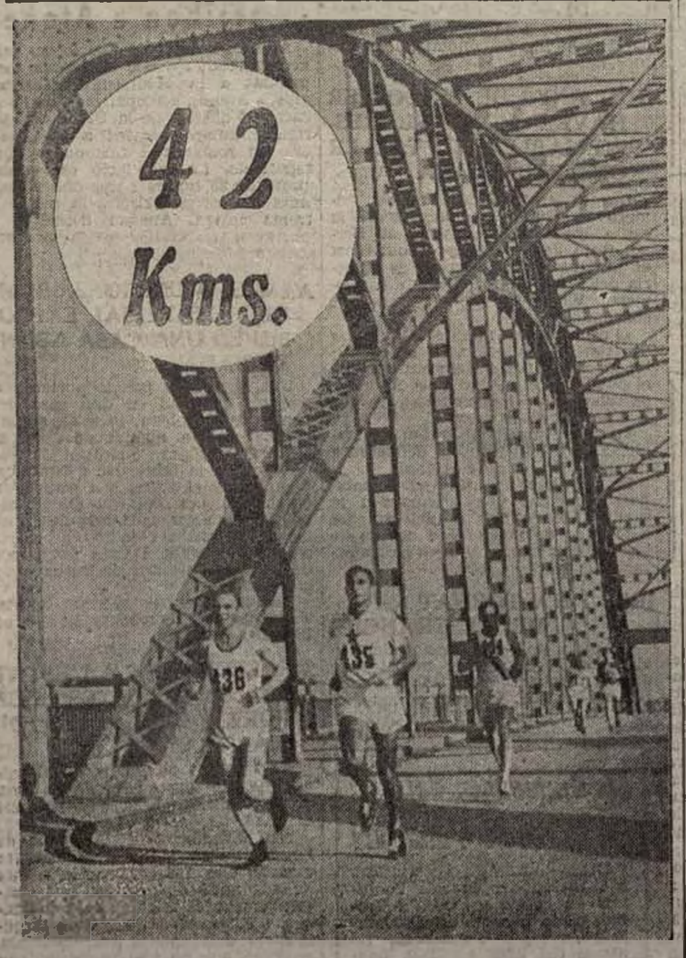

A darrera del mes passat, i com a clausura de la temporada atlètica russa, es celebrà una cursa Marathon. La sortida fou donada a l'estadi Dynamo, de Moscou, i els corredors cobriren la distància de 42 quilòmetres 194 metres sobre la carretera que va a Leningrad. Vegeu un moment de la prova. Atletes passen pel pont Khiniki, a Moscou, poc després de la sortida (Universal)

El XV Congrés de l'Aliança Cooperativa Internacional

Durant els dies 6 al 9 del corrent mes, tindrà lloc a París el XVè Congrés de l'Aliança Cooperativa Internacional.

En aquest magne esdeveniment mundial, que té lloc cada tres anys a la capitalitat de la nació adherida, que en el darrer Congrés s'ha escollit, hi assistiran delegats dels moviments cooperatius de 38 països, que són actualment els adherits a l'A.C.I., representant més de 80 milions de cooperadors.

D'aquests moviments cooperatius representats, n'hi ha de les cinc parts del món, i, per tant, s'hi trobaran conjuntament i aplegats per un sol ideal i una única bandera homes de totes les races i colors.

En dies posteriors i anteriors al Congrés, seran celebrats altres actes i conferències, entre els quals cal remarcar: l'Assemblea Universal de les Joventuts Cooperatistes; la Conferència Internacional de la Premsa Cooperatista; la Conferència Internacional de les Dones Cooperadores, i l'Assemblea del Magatzem a l'Engrès Internacional.

Els temes a tractar en el Congrés són molt importants.

El moviment cooperatiu espanyol hi tindrà també una delegació directa important, composta per Miquel Mestre, vocal ponent de Cooperació del Consell d'Economia i president de la Federació Nacional de Cooperatives d'Espanya, el qual anirà acompanyat de Segino González i Lauro Briones, secretari tresorer respectivament de la Federació Nacional de Cooperatives.

En la seva qualitat de membre del Comité Central de l'A.C.I., com a representant d'Espanya, hi assistirà també Joan Ventosa i Roig, vocal ponent de Regularització de Salaris del Consell d'Economia de la Generalitat de Catalunya.

Pem vots per l'èxit més rotund d'aquest gran cofnici internacional.

Entusiasmat per la seva visita al front d'Aragó!

Telegrama que ha enviat el Príncep Loewenstein al Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya,

«ENTUSIASMAT VISITA AL FRONT ARAGÓ, HEROISME I DISCIPLINA SOLDATS FAIG VOTS TRIOMF CAUSA LLIBERTAT. — LOEWENSTEIN.»

Anglaterra té cinquanta unitats de la marina de guerra a la Mediterrània

Londres, 4. — En conèixer-se en aquesta capital les disposicions que adoptà el Govern durant la seva reunió ministerial, sembla haver disminuït considerablement la irritació que provocaren les notícies que donaven compte dels continus atacs i agressions contra els vaixells britànics a la Mediterrània.

Els periòdics dediquen especial atenció a les mesures encaminades a enviar major nombre de vaixells a la Mediterrània per tal de salvaguardar els vaixells britànics; això no vol dir que oblidin la proposició de convocar una reunió de totes les potències, principalment interessades per la qüestió mediterrània, però, com és natural, la premsa mira amb major ulls la primera de les mesures per ésser molt més ràpida. La impressió més generalitzada és que aquestes mesures aconseguiran apaivagar l'opinió.

No deixa d'ésser interessant posar de relleu el fet que segons els darrers informes sobre els moviments de vaixells de guerra de la Gran Bretanya, aquesta posseeix en l'actualitat unes cinquanta unitats a la Mediterrània, gairebé totes elles agregades a la base de Malta. Aquestes unitats passen per la conca central i oriental. Pel contrari, a la conca occidental solament hi ha un petit nombre de vaixells, molts dels auqis s'empaiten per al control de la no intervenció.

L'ajut dels Estats Units

376.926 DOLARS recaptats per organitzacions privades

96.921 DOLARS recaptats pel Comité d'Ajut a la Democràcia Espanyola

Washington, 4. — El Departament d'Estat ha declarat que el total de les sumes reunides per organitzacions privades per a l'ajut a Espanya s'elevava, el maig, juny i juliol, a 376.926 dòlars, dels quals solament una tercera part ha estat tramesa, i una tercera part ha estat emprada en despeses administratives, etc.

La majoria d'aquests dòlars anaven destinats als republicans. La maquina per a l'Ajut a la democràcia espanyola reuní la suma rècord de 96.921 dòlars, dels quals 58.753 dòlars foren transcesos amb destinació a les tres subscripcions importants del Comité d'ajut americà i als amics del batalló Lincoln.

© Archivos Estatales, cultura.gob.es
ARCHIVOS ESTATALES